

Από τον Κώστα Γκούμα*

Τα προβλήματα ύδρευσης και η ανεπάρκεια πολιτικής και έργων

Θλίψη προκαλεί μια «κόντρα» στον Δήμο Φαρσάλων που πέρασε σχεδόν απαρατήρητη κατά την περίοδο των εορτών, σχετικά με μια «νέα γεώτρηση της ΔΕΥΑΦ» (βλ. Ελευθερία, 31/12/2020).

Σε μια ολόκληρη περιοχή (πόλη και οικισμοί του Δήμου Φαρσάλων) ταλαιπωρούνται και αγωνιούν, «εν έτει» 2021, για το εάν θα έχουν επαρκές και υγιεινό πόσιμο νερό.

Και να σκεφθεί κανείς ότι η περιοχή αυτή βρίσκεται τόσο κοντά σε ένα σημαντικό επιφανειακό υδατικό δυναμικό, που μέσω των γειτονικών ορεινών όγκων εμπλουτίζει με άφθονο νερό τον ποταμό Ενιπέα.

Επί πολλά χρόνια τώρα οι συνθήκες για την ύδρευση των Φαρσάλων επιδεινώνονται, λόγω της υπερ-εκμετάλλευσης (λόγω αρδεύσεων) και επιβάρυνσης (με νιτρικά, κ.ά.) των υπόγειων υδροφορέων της ευρύτερης περιοχής.

Και εάν σε όλα αυτά προσθέσει κανείς και τις καταστροφικές πλημμύρες που προκαλούνται, είτε σε αυτήν καθ' αυτήν την περιοχή Φαρσάλων, είτε (κυρίως) στη συμβολή του Ενιπέα με τον Πηνειό (περιοχές Βλοχού, Κεραμιδίου, Φαρκαδόνας), τότε ανακύπτουν αβίαστα σοβαρά ερωτήματα για όλους (Κυβέρνηση, αυτοδιοίκηση, κ.λπ.) όσους έχουν (υποτίθεται...) την ευθύνη του σχεδιασμού, προγραμματισμού και της υλοποίησης (με προτεραιότητες) νέων έργων και ειδικά έργων ταμείωσης επιφανειακών νερών.

Δεν αξίζει, δυστυχώς, στον Δήμο Φαρσάλων να «τσακώνονται» για μια γεώτρηση που ανακοίνωσε ο Δήμαρχος (ως προσωρινή λύση...), ποιος έκανε μια άλλη λίγα χρόνια πριν, γιατί εγκατέλειψαν μια άλλη παλαιότερη, κ.λπ.

Θεωρούμε φυσικά ότι είναι σε σωστή κατεύθυνση η διεκδίκηση της ΔΕΥΑΦ, για κατασκευή δύο μικρών φραγμάτων (βλ. «Ελευθερία», 14/2/2020) και την ταμίευση μιας (μικρής σχετικά) ποσότητας νερού (στο «Κακλήτζορεμα», στο «Λουτζακόρεμα» ή όπου αλ-

λού) ώστε να δοθεί μια «ανάσα» στο θέμα της ύδρευσης που αντιμετωπίζει.

Όλοι όμως αντιλαμβάνονται ότι έργα αυτής της κλίμακας, δεν είναι ικανά να καλύψουν επαρκώς τις υδρευτικές και αρδευτικές ανάγκες, να διασφαλίσουν την αντιπλημμυρική προστασία και σε τελική ανάλυση να μετριάσουν την οικολογική καταστροφή από τα τεράστια υδατικά ελλείμματα του υδατικού ισοζυγίου της περιοχής Φαρσάλων.

Οι τεκμηριωμένες προτάσεις υπάρχουν εδώ και πολλά χρόνια (βλ. «Ελευθερία» - Αγροτική Ενημέρωση, Ιαν. 2006).

Ο ταμειυτήρας Σκοπιάς (ή «Παλιοδερλί»), με όγκο ταμείωσης κάποιων δεκάδων εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού, αποτελεί τη λύση για τα παραπάνω σοβαρά προβλήματα.

Το γεγονός ότι το έργο αυτό συμπεριλαμβάνεται στα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΦΕΚ ΤΒ 4682/2017 - σελ. 232), ενισχύει την όποια προσπάθεια θα καταβάλει ο Δήμος και ο λαός της περιοχής, ώστε να ξεφύγουν από τη μιζέρια και την ανασφάλεια, στην οποία τους έχουν καταδικάσει εδώ και πολλά χρόνια, οι κάθε είδους και «χρώματος» πολιτικοί σωτήρες.

Γενικότερα όμως για τη Θεσσαλία (σημ.: ο Δήμος Φαρσάλων αποτέλεσε αφορμή για τις σκέψεις αυτές), δε μας αξίζει, στον 21ο αιώνα (!), να καλύπτουμε τις ανάγκες ύδρευσης μεγάλων πόλεων και οικισμών (κατά 80%) από υπόγεια νερά, με όποιες επιπτώσεις συνεπάγεται στην ποιότητα – υγιεινή του πόσιμου νερού, στην ενεργειακή κατανάλωση και κόστος άντλησης (κατ' επέκταση και στα τιμολόγια των ΔΕΥΑ) και να αδυνατούμε να αξιοποιήσουμε τα επιφανειακά νερά, από κοινού και για πολλούς άλλους σκοπούς (άρδευση, εμπλουτισμό υδροφορέων, κ.ά.).

Ως τυπική εφαρμογή αυτής της λογικής θεωρούμε και την (αναμενόμενη) ολοκλήρωση του διυλιστηρίου Σμοκόβου (βλ. «Ελευθερία», 11/1/2021), που, έστω και με καθυστέρηση πολλών ετών, θα επιτρέπει σε πόλεις και οικισμούς της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, να υδρεύονται με υγιεινό νερό, προερχόμενο από επιφανειακά νερά ενός ταμειυτήρα πολλαπλού σκοπού και όχι από υπόγεια νερά.

Μήπως τελικά οι φορείς της αυτοδιοίκησης, για τους οποίους η ύδρευση αποτελεί πρωτίστο καθήκον, θα πρέπει να επικεντρωθούν στους στόχους αυτούς, με όραμα μια Θεσσαλία που θα υδρεύεται τουλάχιστον κατά 80% (γιατί όχι;) από επιφανειακές ταμειύσεις και μόνο κατά 20% από υπόγεια νερά;

Μήπως θα πρέπει να αναλογιστούν το πρόβλημα και να μπουν επικεφαλής στον αγώνα διεκδίκησης έργων και πολιτικών για μια βιώσιμη αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος της Θεσσαλίας;

* Ο Κώστας Γκούμας είναι γεωπόνος, πρ. δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων, πρ. πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/Κ.Ε.